

Bruksela, 19 grudnia 2022 r.
(OR. en)

16241/22

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2022/0393(NLE)

ENER 706
ENV 1332
COMPET 1066
TRANS 807
CONSOM 356
IND 575
ECOFIN 1361
FISC 268

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Delegacje
Nr poprz. dok.:	15855/22
Nr dok. Kom.:	15031/22
Dotyczy:	Wniosek dotyczący ROZPORZĄDZENIA RADY w sprawie ustanowienia mechanizmu korekty rynku w celu ochrony obywateli i gospodarki przed nadmiernie wysokimi cenami

Delegacje otrzymują w załączeniu tekst wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady w sprawie ustanowienia mechanizmu korekty rynku w celu ochrony obywateli i gospodarki przed nadmiernie wysokimi cenami, przygotowany w następstwie porozumienia politycznego osiągniętego na posiedzeniu Rady ds. TTE (Energia) 19 grudnia 2022 r.

Załączony tekst zostanie jeszcze zweryfikowany przez prawników lingwistów.

Rada postanowiła zezwolić na zastosowanie procedury pisemnej w celu przyjęcia tego rozporządzenia.

2022/0393 (NLE)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE RADY

**w sprawie ustanowienia mechanizmu korekty rynku w celu ochrony obywateli i gospodarki
przed nadmiernie wysokimi cenami**

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 122 ust. 1,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

uwzględniając opinię Europejskiego Banku Centralnego¹,

a także mając na uwadze, co następuje:

¹ Opinia z dnia 2 grudnia 2022 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym).

- (1) Niczym niesprowokowana i nieuzasadniona agresja wojskowa Federacji Rosyjskiej („Rosja”) wobec Ukrainy oraz bezprecedensowe ograniczenie dostaw gazu ziemnego z Rosji do państw członkowskich zagrażają bezpieczeństwu dostaw w Unii i jej państwach członkowskich. Jednocześnie używanie przez Rosję dostaw gazu jako broni i manipulowanie rynkami poprzez celowe zakłócenia w przepływie gazu doprowadziły do gwałtownego wzrostu cen energii w Unii. Zmiana dróg dostaw, powodująca przeciążenia w europejskiej infrastrukturze gazowej, konieczność znalezienia alternatywnych źródeł dostaw gazu i systemy kształtowania się cen, które nie są dostosowane do szoku podażowego, przyczyniły się do zmienności cen i skoków cen. Wyższe ceny gazu ziemnego zagrażają gospodarce Unii poprzez utrzymującą się wysoką inflację wynikającą z wyższych cen energii elektrycznej, osłabiając siłę nabywczą konsumentów, oraz poprzez większe koszty produkcji, zwłaszcza w sektorach energochłonnych, a także poważnie zagrażają bezpieczeństwu dostaw.
- (2) W 2022 r. ceny gazu ziemnego były wyjątkowo zmienne, a w sierpniu 2022 r. niektóre poziomy odniesienia osiągnęły rekordowo wysokie wartości. Nietypowy poziom cen gazu ziemnego odnotowany w sierpniu 2022 r. wynikał z wielu czynników, takich jak trudności w zbilansowaniu podaży z popytem związane z uzupełnianiem gazu w magazynach i ograniczeniem przepływu w gazociągach, obawy przed dalszymi zakłóceniami dostaw i manipulacjami na rynku ze strony Rosji, a także mechanizm kształtowania się cen, który nie był dostosowany do tak ekstremalnych zmian popytu i podaży i który pogłębił nadmierny skok cen. Podczas gdy w poprzednim dziesięcioleciu ceny mieściły się w przedziale od 5 EUR/MWh do 35 EUR/MWh, europejskie ceny gazu ziemnego osiągnęły poziom o 1000 % wyższy niż średnie ceny odnotowywane wcześniej w Unii. Cena niderlandzkich kontraktów Title Transfer Facility (TTF) Gas Futures (kontraktów trzymiesięcznych/kwartalnych) znajdujących się w obrocie na giełdzie ICE Endex² kształtowała się na poziomie nieco poniżej 350 EUR/MWh, a cena kontraktów TTF na gaz z terminem wykonania w następnym dniu znajdujących się w obrocie na Europejskiej Giełdzie Energii (EEX) osiągnęła wartość 316 EUR/MWh. Nigdy wcześniej ceny gazu nie osiągnęły poziomów takich, jak te odnotowane w sierpniu 2022 r.

² ICE ENDEX jest jedną z głównych giełd energii w Europie. W przypadku gazu prowadzi obrót regulowanymi kontraktami futures i opcjami niderlandzkiej giełdy Title Transfer Facility (TTF).

- (3) Po uszkodzeniu gazociągu Nord Stream 1, prawdopodobnie spowodowanym aktem sabotażu we wrześniu 2022 r., w najbliższej przyszłości nie ma perspektywy wznowienia dostaw gazu z Rosji do Unii na poziomie sprzed wojny. Europejscy konsumenci i przedsiębiorstwa są nadal narażeni na oczywiste ryzyko kolejnych potencjalnych szkodliwych dla gospodarki skoków cen gazu. Nieprzewidywalne zdarzenia, takie jak wypadki lub[...] sabotaż rurociągów, które zakłócają dostawy gazu do Europy lub drastycznie zwiększają zapotrzebowanie, mogą zagrażać bezpieczeństwu dostaw. Napięcia i nerwowość na rynku, wywołane obawą przed nagłymi niedoborami, prawdopodobnie utrzymają się po tej zimie i w przyszłym roku, ponieważ dostosowanie się do szoków podażowych, znalezienie nowych źródeł zaopatrzenia i zbudowanie nowej infrastruktury najprawdopodobniej potrwa od roku do kilku lat.
- (4) Chociaż istnieją instrumenty pochodne związane z innymi wirtualnymi punktami obrotu, giełda Title Transfer Facility („TTF”) w Niderlandach jest powszechnie postrzegana jako „standardowy” punkt odniesienia dla cen na europejskich rynkach gazu. Spowodowane to jest jej zazwyczaj wysoką płynnością, która wynika z kilku czynników, takich jak jej położenie geograficzne, które przed wojną umożliwiały TTF odbiór gazu ziemnego z szeregu źródeł, w tym znacznych ilości z Rosji. Jako taka TTF jest powszechnie stosowana jako cena referencyjna w formułach cenowych umów na dostawy gazu, a także jako podstawa cenowa w operacjach zabezpieczających / na instrumentach pochodnych w całej Unii, w tym na giełdach, które nie są bezpośrednio powiązane z TTF. Według danych rynkowych na giełdę TTF przypadło ok. 80 % gazu ziemnego będącego w obrocie w Unii Europejskiej i Zjednoczonym Królestwie łącznie w ciągu pierwszych ośmiu miesięcy 2022 r.

- (5) Zmiany, które występują na unijnych rynkach energii od lutego 2022 r., powodując na nich zakłócenia, miały jednak wpływ na funkcjonowanie i skuteczność tradycyjnych mechanizmów kształtowania się cen na hurtowym rynku gazu, w szczególności na poziom odniesienia TTF. Chociaż TTF była w przeszłości dobrym punktem odniesienia dla cen gazu w innych regionach Europy, od kwietnia 2022 r. ceny na TTF oderwały się od cen na innych giełdach i w innych miejscach obrotu w Europie, a także od oszacowań cen dotyczących importu LNG, dokonywanych przez agencje przekazujące raporty cenowe. Wynika to w dużej mierze z faktu, że system gazowy Europy Północno-Zachodniej ma szczególne ograniczenia infrastrukturalne zarówno pod względem transportu rurociągowego (zachód-wschód), jak i zdolności regazyfikacji LNG. Takie ograniczenia są częściowo odpowiedzialne za ogólny wzrost cen gazu od początku kryzysu w Europie, kiedy to Rosja zaczęła używać dostępu do energii jako broni. Nietypowy spread między TTF a innymi giełdami regionalnymi w sierpniu 2022 r. wskazuje, że w obecnych szczególnych warunkach rynkowych TTF może nie być dobrym punktem odniesienia dla sytuacji rynkowej poza Europą Północno-Zachodnią, gdzie rynki borykają się z ograniczeniami infrastrukturalnymi. W okresach niedoboru na rynku Europy Północno-Zachodniej inne rynki regionalne poza Europą Północno-Zachodnią mogą mieć korzystniejsze warunki rynkowe, w związku z czym indeksacja kontraktów względem TTF ma na nie negatywny wpływ. Dlatego, chociaż TTF nadal pełni swoją funkcję w równoważeniu podaży i popytu w Europie Północno-Zachodniej, konieczne jest podjęcie działań w celu ograniczenia skutków, jakie wszelkie nietypowe epizody występowania nadmiernych cen na TTF mają dla innych rynków regionalnych w UE. Niedoskonałości w kształtowaniu się cen mogą też, w mniejszym stopniu, występować na innych giełdach.

- (6) Aby rozwiązać problemy związane z obecnymi mechanizmami kształtowania się cen, dostępne są różne środki. Jedną z możliwości dla europejskich przedsiębiorstw dotkniętych niedawnymi zakłóceniami na rynku i niedoskonałościami mechanizmu kształtowania się cen jest renegotjowanie istniejących kontraktów opartych na TTF. Ponieważ ceny referencyjne związane z kontraktami terminowymi TTF mają inne znaczenie niż w przeszłości i niekoniecznie są reprezentatywne dla sytuacji na rynku gazu poza Europą Północno-Zachodnią, niektórzy nabywcy mogą dążyć do rozwiązania obecnych problemów związanych z kształtowaniem się cen i z poziomem odniesienia TTF w drodze renegotjacji z partnerami, z którymi podpisali umowy, na podstawie konkretnych warunków umowy albo zgodnie z ogólnymi zasadami prawa umownego.
- (7) W tym samym duchu przedsiębiorstwa importujące lub państwa członkowskie działające w ich imieniu mogą współpracować z partnerami międzynarodowymi w celu renegotjowania istniejących lub uzgadniania nowych umów na dostawy zawierających bardziej odpowiednie formuły cenowe, dostosowane do obecnej sytuacji zmienności. Możliwość obniżenia ceny importowej energii mogą dać skoordynowane zakupy za pośrednictwem narzędzia informatycznego utworzonego na podstawie rozporządzenia (UE) [XXXX/2022], co z kolei zmniejszy konieczność interwencji na rynku.
- (8) Ponadto dyrektywa 2014/65/UE już przewiduje pewne zabezpieczenia, aby ograniczyć epizody występowania ekstremalnej zmienności, np. poprzez wymóg, zgodnie z którym rynki regulowane muszą wprowadzić tzw. krótkoterminowe automatyczne mechanizmy zawieszania obrotu, które ograniczają ekstremalny wzrost cen przez określoną liczbę godzin. Mechanizm zarządzania zmiennością śróddzienną, wprowadzony w art. 15–17 rozporządzenia Rady (UE) [XXXX/2022], przyczynia się do ograniczenia ekstremalnej zmienności cen na rynkach energetycznych instrumentów pochodnych w ciągu jednego dnia. Mechanizmy te działają jednak tylko w perspektywie krótkoterminowej i nie mają na celu zapobiegania osiągnięciu określonych nadmiernych poziomów cen rynkowych.

- (9) Kolejnym ważnym elementem mającym zaradzić ekstremalnym skokom cen jest zmniejszenie zapotrzebowania. Zmniejszenie zapotrzebowania na gaz i energię elektryczną może skutkować zahamowaniem wzrostu cen rynkowych i w związku z tym przyczynić się do złagodzenia problemów związanych z nietypowo wysokimi cenami gazu. Niniejsze rozporządzenie powinno zatem, zgodnie z konkluzjami Rady Europejskiej z dnia 21 października 2022 r., zapewniać, by uruchomienie mechanizmu nie doprowadziło do zwiększonego zużycia gazu.
- (9a) Latem 2022 r. wysiłki podmiotów subsydiowanych przez państwo, aby zakupić gaz do magazynowania bez uwzględnienia wpływu nieskoordynowanych zakupów na ceny, przyczyniły się do podwyższenia cenowych poziomów odniesienia, a w szczególności cen TTF. Aby uniknąć ekstremalnych skoków cen w przyszłości, ważna jest zatem lepsza koordynacja, w stosownych przypadkach, państw członkowskich, które wykorzystują podmioty finansowane przez państwo do zakupu gazu w celu napełnienia podziemnych magazynów. Wykorzystywanie mechanizmu wspólnych zakupów, ustanowionego rozporządzeniem XXXX/2022, może odegrać w tym względzie ważną rolę w ograniczaniu epizodów występowania nadmiernych cen gazu.
- (10) Chociaż więc dostępne są już środki mające wyeliminować niektóre elementy prowadzące do problemów związanych z kształtowaniem się cen na rynkach gazu, jednak środki te nie gwarantują natychmiastowego i wystarczająco pewnego rozwiązania obecnych problemów.
- (11) Konieczne jest zatem ustanowienie tymczasowego mechanizmu korekty rynku dla transakcji związanych z gazem ziemnym na głównych rynkach instrumentów pochodnych TTF i instrumentów pochodnych związanych z innymi wirtualnymi punktami obrotu z terminem wykonania od następnego miesiąca do następnego roku, jako narzędzia zapobiegającego epizodom występowania nadmiernie wysokich cen gazu ze skutkiem natychmiastowym.

- (12) W konkluzjach Rady Europejskiej z dnia 21 października 2022 r. Komisję wezwano do pilnego przedłożenia wniosku dotyczącego tymczasowych dynamicznych widełek cenowych dla transakcji dotyczących gazu ziemnego, przy uwzględnieniu zabezpieczeń przedstawionych w art. 23 ust. 2 wniosku Komisji z dnia 18 października 2022 r. dotyczącego rozporządzenia Rady w sprawie zwiększenia solidarności dzięki lepszej koordynacji zakupów gazu, transgranicznej wymianie gazu i wiarygodnym poziomom odniesienia cen.
- (13) Przy opracowywaniu mechanizmu korekty rynku poniższe zabezpieczenia należy z jednej strony uwzględnić, a z drugiej strony należy je wykorzystać w celu zagwarantowania, że ewentualnie uruchomiony mechanizm korekty rynku zostanie zdezaktywowany, jeżeli przesłanki jego uruchomienia przestaną istnieć lub jeżeli wystąpią niezamierzone zakłócenia na rynku[...]: mechanizm ten powinien mieć zastosowanie do transakcji związanych z gazem ziemnym w wirtualnym punkcie obrotu TTF, obsługiwanym przez Gasunie Transport Services B.V.; inne unijne giełdy gazu mogą być powiązane – za pośrednictwem dynamicznych widełek cenowych – ze skorygowaną ceną kasową obowiązującą na giełdzie TTF; powinny one pozostawać bez uszczerbku dla pozagiełdowego obrotu gazem, nie powinny zagrażać bezpieczeństwu dostaw gazu w Unii, powinny zależeć od postępów w realizacji celu w zakresie oszczędności gazu, nie powinny prowadzić do ogólnego wzrostu zużycia gazu, powinny być skonstruowane w taki sposób, aby nie uniemożliwiać wewnątrzunijnych przepływów gazu na warunkach rynkowych, nie powinny mieć wpływu na stabilność i prawidłowe funkcjonowanie rynków energetycznych instrumentów pochodnych, a także powinny uwzględniać ceny rynkowe gazu na różnych zorganizowanych rynkach w całej Unii.
- (14) Mechanizm korekty rynku powinien być zaprojektowany w taki sposób, aby spełniał dwa podstawowe kryteria, a mianowicie aby funkcjonował jako skuteczny instrument zapobiegający epizodom występowania nadzwyczajnie wysokich cen gazu oraz aby był uruchamiany tylko wtedy, gdy ceny osiągną wyjątkowo wysoki poziom w porównaniu z cenami na rynkach globalnych, w celu uniknięcia znaczących zakłóceń na rynku i zakłóceń umów na dostawy, co mogłoby prowadzić do poważnych zagrożeń dla bezpieczeństwa dostaw.

- (15) Interwencja za pośrednictwem mechanizmu korekty rynku powinna ograniczać się do wyeliminowania najpoważniejszych niedociągnięć w procesie kształtowania się cen. Cena rozliczeniowa TTF dla instrumentów pochodnych z terminem wykonania w następnym miesiącu jest zdecydowanie najpowszechniej stosowanym poziomem odniesienia w umowach na dostawę gazu w całej UE, a dwa kolejne terminy wykonania najpowszechniej stosowane w tym celu to okresy dwóch miesięcy i jednego roku. Jednak przesunięcia transakcji na instrumenty pochodne związane z innymi wirtualnymi punktami obrotu mogą doprowadzić do zakłóceń na rynkach energetycznych lub finansowych UE, np. poprzez dokonywanie przez uczestników rynku arbitrażu między korygowanymi a niekorygowanymi instrumentami pochodnymi, ze szkodą dla konsumentów. W związku z tym mechanizm korekty rynku powinien, co do zasady, obejmować instrumenty pochodne związane z wszystkimi wirtualnymi punktami obrotu w Unii. Stosowanie tego mechanizmu do instrumentów pochodnych związanych z innymi wirtualnymi punktami obrotu niż TTF jest jednak złożone i wymaga dodatkowych przygotowań technicznych. Ze względu na pilną potrzebę wprowadzenia mechanizmu korekty rynku dla najważniejszych instrumentów pochodnych (TTF) należy przyznać Komisji uprawnienia do określenia szczegółów technicznych stosowania mechanizmu korekty rynku w odniesieniu do instrumentów pochodnych powiązanych z innymi wirtualnymi punktami obrotu oraz wyboru instrumentów pochodnych związanych z innymi wirtualnymi punktami obrotu, które mogą zostać wyłączone na podstawie wcześniej określonych kryteriów w drodze aktu wykonawczego.
- (16) Wprowadzenie mechanizmu korekty rynku powinno stanowić wyraźny sygnał dla rynku, że UE nie zaakceptuje nadmiernych cen wynikających z niedoskonałego procesu kształtowania się cen. Powinno to również zapewnić uczestnikom rynku pewność co do wiarygodnych limitów obrotu gazem i może przynieść istotne oszczędności gospodarcze zarówno przedsiębiorstwom, jak i gospodarstwom domowym, które nie będą narażone na epizody występowania nadmiernych cen energii.

- (17) Mechanizm powinien wprowadzić dynamiczny pułap bezpieczeństwa w odniesieniu do ceny instrumentów pochodnych z terminem wykonania od następnego miesiąca do następnego roku. Dynamiczny pułap powinien być uruchamiany, jeżeli cena instrumentów pochodnych osiągnie z góry określony poziom i jeżeli wzrost cen nie będzie odpowiadał podobnemu wzrostowi na rynku regionalnym lub światowym.
- (17a) Dynamiczny pułap bezpieczeństwa powinien zatem zapewnić, by zlecenia obrotu z cenami znacznie powyżej cen LNG w innych regionach świata nie były akceptowane. W celu ustalenia ceny referencyjnej odzwierciedlającej globalne tendencje cenowe LNG należy stosować odpowiednie poziomy odniesienia. Cena referencyjna powinna być oparta na oszacowaniach cen LNG [...] reprezentatywnych dla warunków rynku europejskiego oraz, ze względu na szczególne znaczenie Zjednoczonego Królestwa i Azji jako konkurentów na światowym rynku LNG – również na odpowiednim poziomie odniesienia dla regionów Zjednoczonego Królestwa i Azji. Inaczej niż w przypadku gazu rurociągowego LNG jest przedmiotem obrotu na całym świecie. W związku z tym ceny LNG lepiej odzwierciedlają zmiany cen gazu na poziomie globalnym i mogą służyć jako punkt odniesienia do oceny, czy poziomy cen na giełdach kontynentalnych odbiegają w sposób nietypowy od cen międzynarodowych.

(17aa) Uwzględniana próbka cen LNG powinna być na tyle szeroka, aby dostarczać informacji nawet w przypadku, gdy określona cena LNG nie jest w danym dniu dostępna. Z myślą o opracowaniu reprezentatywnego koszyka cen europejskich i międzynarodowych oraz w celu zapewnienia, aby podmioty dostarczające informacje o cenach podlegały odpowiednim przepisom UE, oszacowania cen powinny być wybierane przez agencje przekazujące raporty cenowe wymienione w rejestrze wskaźników referencyjnych ustanowionym rozporządzeniem (UE) 2016/1011. Ponieważ terminowe informacje mają kluczowe znaczenie dla dynamicznego mechanizmu korekty rynku, należy brać pod uwagę jedynie informacje o cenach pochodzące od podmiotów dostarczających informacje odnoszące się do dnia publikacji. Aby umożliwić ACER wykonywanie obowiązków w zakresie nadzoru rynku na mocy niniejszego rozporządzenia oraz terminowe obliczanie ceny referencyjnej, należy zobowiązać agencje przekazujące raporty cenowe i publikujące oszacowania cen do przedstawiania ACER oszacowań – o ile są dostępne – już do godz. 21:00 czasu środkowoeuropejskiego (CET), tak by mogła ona opublikować cenę referencyjną przed końcem dnia; chociaż takie obowiązki sprawozdawcze dotyczą wyłącznie istniejących danych, nie stanowią znacznego dodatkowego obciążenia dla agencji przekazujących raporty cenowe i są powszechnie stosowane w regulacji rynku energetycznego i finansowego, ACER powinna zapewnić poufne traktowanie otrzymanych informacji, chronić wszelkie prawa własności intelektualnej związane z tymi informacjami i wykorzystywać je wyłącznie do celów regulacyjnych. ACER powinna mieć możliwość wydawania wytycznych dotyczących formatu, w jakim należy przekazywać odpowiednie dane.

(17ab) Ze względu na jego wysoką płynność należy uwzględnić również instrumenty pochodne o najbliższym miesięcznym terminie wygaśnięcia związane z National Balancing Point (NBP) w Zjednoczonym Królestwie. Dzielne oszacowanie cen przeprowadzane przez ACER zgodnie z art. 18 rozporządzenia (UE) XXXX/2022 powinno stanowić część koszyka oszacowań cen LNG.

- (17b) Chociaż poziomy odniesienia uwzględniane na potrzeby ceny referencyjnej są dobrym punktem odniesienia dla globalnych tendencji cenowych LNG, nie mogą one po prostu zastąpić cen instrumentów pochodnych. Wynika to głównie z faktu, że cena referencyjna odzwierciedla ceny w innych lokalizacjach niż TTF i inne wirtualne punktu obrotu w Unii. Poziomy te nie uwzględniają, na przykład, kosztów związanych z ewentualnymi przeciążeniami w infrastrukturze, jakie mogą wystąpić podczas przemieszczania gazu z terminalu LNG do miejsca, w którym znajduje się giełda TTF. Ceny TTF są zatem zazwyczaj wyższe niż ceny uwzględnione na potrzeby ceny referencyjnej. Różnica ta wynosiła średnio około 35 EUR/MWh między czerwcem a sierpniem 2022 r. Ponadto kluczowe znaczenie dla bezpieczeństwa dostaw ma ustalenie skorygowanej ceny instrumentów pochodnych TTF na wystarczająco wysokim poziomie, aby nadal przyciągać import LNG z innych regionów świata. W związku z tym przy obliczaniu skorygowanej ceny instrumentów pochodnych TTF do ceny referencyjnej należy zastosować premię z tytułu bezpieczeństwa dostaw. Wzór stosowany do obliczania pułapu bezpieczeństwa powinien być w pełni dynamiczny, oparty na dynamicznie kształtującym się koszyku cen odzwierciedlającym ceny na światowych rynkach oraz na pewnym marginesie bezpieczeństwa, aby zapewnić, że nie istnieje ryzyko dla bezpieczeństwa dostaw.. Dynamiczny pułap bezpieczeństwa może zmieniać się codziennie, stosownie do ewolucji cen światowych zawartych w koszyku.
- (17c) Pułap bezpieczeństwa nie powinien być statyczny, lecz codziennie dostosowywany w sposób dynamiczny. Publikacja dziennej ceny rozliczeniowej pozwala utrzymać pułap zgodny ze zmianami na rynku LNG oraz utrzymać proces kształtowania się cen na giełdach i złagodzić ewentualny wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rynków instrumentów pochodnych. Dynamiczna struktura pułapu bezpieczeństwa zmniejszy również ryzyka dla kontrahentów centralnych i ograniczy wpływ na uczestników rynków terminowych, takich jak członkowie rozliczający i ich klienci. Pułap bezpieczeństwa nie powinien korygować cen rynkowych poniżej pewnego limitu.
- (18) Aby uniknąć ryzyka, że dynamiczny limit cenowy dotyczący cen instrumentów pochodnych TTF z terminem wykonania od następnego miesiąca do następnego roku skutkować będzie[...] nielegalnymi zachowaniami o znamionach zmowy wśród dostawców gazu ziemnego lub podmiotów prowadzących handel gazem ziemnym, finansowe organy regulacyjne, ACER i organy ochrony konkurencji powinny szczególnie uważnie obserwować rynki instrumentów pochodnych dotyczących gazu i energii po uruchomieniu mechanizmu korekty rynku.

- (19) Mechanizm korekty rynku powinien mieć charakter tymczasowy i powinien być uruchamiany jedynie w celu ograniczenia epizodów występowania wyjątkowo wysokich cen gazu ziemnego, które to ceny nie mają jednocześnie odzwierciedlenia w cenach na innych giełdach gazu. Dlatego też do uruchomienia mechanizmu korekty rynku konieczne jest spełnienie łącznie dwóch warunków.
- (20) Mechanizm korekty rynku powinien być uruchamiany tylko wtedy, gdy ceny rozliczeniowe instrumentu pochodnego o najbliższym miesięcznym terminie wygaśnięcia osiągną z góry określony wyjątkowo wysoki poziom w celu zapewnienia, by mechanizm korygował niedociągnięcia w funkcjonowaniu rynku, a nie ingerował znacząco w popyt i podaż oraz normalny proces ustalania cen. Gdyby pułap nie został ustalony na wystarczająco wysokim poziomie, mogłoby to uniemożliwić uczestnikom rynku skuteczne zabezpieczenie ich ryzyka, gdyż zbyt niski pułap mógłby zaszkodzić kształtowaniu się wiarygodnych cen produktów z terminem dostawy w przyszłości i zakłócić funkcjonowanie rynków instrumentów pochodnych. Uruchomienie mechanizmu w celu sztucznego obniżenia cen zamiast korygowania nieprawidłowego funkcjonowania rynku miałoby poważny negatywny wpływ na uczestników rynku, w tym na przedsiębiorstwa energetyczne, gdyż mogliby oni napotkać trudności w wypełnianiu wezwań do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego oraz doświadczyć ograniczeń płynności, co mogłoby skutkować przypadkami niewywiązania się z zobowiązań. Niektórzy uczestnicy rynku [...], w szczególności mniejsi [...], mogliby nie być w stanie zabezpieczyć swoich pozycji, co jeszcze bardziej pogłębiłoby niestabilność na rynkach spot i mogłoby prowadzić do jeszcze gwałtowniejszych wzrostów cen. Zważywszy na znaczne wolumeny obrotu taki rozwój sytuacji stanowiłby oczywiste ryzyko dla gospodarki, czemu konstrukcja planowanego środka powinna zapobiegać. Doświadczenia z przeszłości, takie jak wyjątkowy wzrost cen odnotowany w sierpniu 2022 r., powinny zatem stanowić punkt odniesienia dla poziomów cen, przy których należy uruchomić mechanizm korekty rynku. Z dostępnych danych wynika, że latem 2022 r. ceny dla najbliższego miesięcznego terminu wygaśnięcia dla instrumentów pochodnych TTF osiągnęły poziomy powyżej 180 EUR[...]/MWh. Celem mechanizmu korekty rynku powinno być uniknięcie cen na nietypowo wysokim poziomie, jaki zaobserwowano latem bieżącego roku.

- (21) Ponadto mechanizm korekty rynku powinien być uruchamiany tylko wówczas, gdy ceny TTF osiągną poziomy, które są znacząco i nietypowo wysokie w porównaniu z cenami LNG, które odzwierciedlają ceny na rynku światowym. Jeżeli ceny na rynkach światowych wzrosną w takim samym tempie i do takiego samego poziomu jak ceny TTF, uruchomienie mechanizmu korekty rynku mogłoby utrudnić zakup surowca na rynkach globalnych, co mogłoby powodować zagrożenia dla bezpieczeństwa dostaw. W związku z tym mechanizm korekty rynku powinien być uruchamiany wyłącznie w sytuacjach, gdy ceny TTF pozostają przed dłuższy czas na znacząco wyższym poziomie niż ceny na rynkach globalnych. Podobnie, gdyby różnica względem cen TTF zmalała lub przestała istnieć, mechanizm ten powinien być dezaktywowany, aby uniknąć wszelkiego ryzyka dla bezpieczeństwa dostaw.

(24) Aby zapewnić pełną zgodność z rozporządzeniem Rady (UE) 2022/1369 i celami w zakresie zmniejszenia zapotrzebowania określonymi w tym rozporządzeniu, Komisja powinna móc zawiesić uruchomienie mechanizmu, jeżeli miałby on negatywny wpływ na postępy w realizacji celu w zakresie oszczędności gazu zgodnie z art. 3 rozporządzenia Rady (UE) 2022/1369 lub jeżeli prowadziłby do ogólnego wzrostu zużycia gazu o 15% w ciągu jednego miesiąca lub o 10% w ciągu dwóch kolejnych miesięcy w porównaniu z odnośnym średnim zużyciem w porównywalnych miesiącach w poprzednich latach. Aby skorygować regionalne lub ogólnounijne wahania spowodowane sezonowością, zmianami pogody i innymi czynnikami, takimi jak kryzys związany z COVID-19, zużycie gazu należy mierzyć w stosunku do zużycia w ciągu pięciu lat poprzedzających datę wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, zgodnie z podejściem określonym w rozporządzeniu Rady (UE) 2022/1369 oraz [...] na podstawie danych dotyczących zużycia gazu i zmniejszenia zapotrzebowania otrzymanych od państw członkowskich zgodnie z art. 8 rozporządzenia Rady (UE) 2022/1369. Skutek w postaci zahamowania wzrostu cen gazu ziemnego, jaki może wywołać mechanizm korekty rynku, nie powinien prowadzić do tworzenia sztucznych zachęt sprzyjających większemu zużywaniu gazu ziemnego w UE w takim stopniu, że niweczyłoby to niezbędne wysiłki na rzecz zmniejszenia zapotrzebowania na gaz ziemny zgodnie z celami w zakresie zmniejszenia zapotrzebowania na mocy art. 3 i 5 rozporządzenia Rady (UE) 2022/1369 oraz art. 3 i 4 rozporządzenia 2022/1854. Komisja powinna zapewnić, aby uruchomienie mechanizmu nie spowalniało postępów państw członkowskich w osiągnięciu ich celów w zakresie oszczędności energii.

- (26) W zależności od poziomu interwencji mechanizm korekty rynku może pociągać za sobą ryzyka finansowe, umowne i ryzyka związane z bezpieczeństwem dostaw. Poziom ryzyka zależy od częstotliwości, z jaką mechanizm jest uruchamiany i może tym samym zakłócać normalne funkcjonowanie rynku. Im niższy próg interwencji, tym częściej uruchamiany będzie mechanizm i tym większe jest prawdopodobieństwo urzeczywistnienia się ryzyka. W związku z tym warunki uruchomienia mechanizmu należy ustalić na poziomie odzwierciedlającym nietypowy i nadzwyczajnie wysoki poziom cen TTF dla terminów wykonania w następnym miesiącu, przy jednoczesnym zapewnieniu, aby mechanizm ten był skutecznym instrumentem zapobiegającym epizodom występowania nadmiernych cen, które nie znajdują odzwierciedlenia w sytuacji panującej na rynku międzynarodowym.
- (27) Ważne jest, aby mechanizm ten został zaprojektowany w taki sposób, aby nie zmieniać zasadniczej równowagi umownej wynikającej z umów na dostawy gazu, lecz aby raczej reagować na epizody występowania nietypowych zachowań rynkowych. Jeżeli czynniki uruchamiające interwencję będą skalibrowane na takim poziomie, aby korygowały istniejące problemy związane z kształtowaniem się cen i nie miały na celu ingerowania w równowagę popytu i podaży, ryzyko zaburzenia równowagi umownej wynikającej z istniejących umów w wyniku stosowania lub uruchomienia mechanizmu może zostać ograniczone do minimum.
- (28) Aby zapewnić, by mechanizm korekty rynku wywierał natychmiastowy skutek, dynamiczny limit cenowy powinien być natychmiast i automatycznie aktywowany bez konieczności podejmowania odrębnej decyzji przez Agencję Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki („ACER”) lub Komisję.
- (28a) Aby zapewnić wczesne identyfikowanie ewentualnych problemów wynikających z uruchomienia mechanizmu, Komisja powinna powierzyć Europejskiemu Urzędowi Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych („ESMA”) i ACER zadanie sporządzenia sprawozdania na temat ewentualnych negatywnych skutków mechanizmu dla rynków finansowych i energetycznych oraz dla bezpieczeństwa dostaw.

(29) ACER powinna stale monitorować, czy spełnione są warunki funkcjonowania mechanizmu korekty rynku. ACER jest najwłaściwszym organem do prowadzenia takiego monitorowania, ponieważ posiada ogólny rynek gazu w skali Unii i niezbędną wiedzę fachową w zakresie funkcjonowania rynków gazu i jest już upoważniona na mocy prawa UE do monitorowania działalności w zakresie obrotu produktami energetycznymi sprzedawanymi w obrocie hurtowym. ACER powinna zatem monitorować zmiany ceny rozliczeniowej instrumentów pochodnych TTF o najbliższym miesięcznym terminie wygaśnięcia oraz porównywać je z ceną referencyjną określoną na podstawie średniej ceny wynikającej z oszacowań ceny LNG w powiązaniu z europejskimi giełdami gazu, aby zweryfikować, czy spełnione są warunki uzasadniające uruchomienie lub dezaktywację mechanizmu korekty rynku. Po spełnieniu warunków uruchomienia ACER powinna niezwłocznie opublikować na swojej stronie internetowej zawiadomienie informujące o tym, że warunki uruchomienia mechanizmu zostały spełnione. Następnego dnia operatorzy rynków regulowanych nie powinni akceptować żadnych zleceń powyżej dynamicznego limitu cenowego, a uczestnicy rynku instrumentów pochodnych TTF nie powinni składać żadnych takich zleceń. Operatorzy rynku regulowanego i uczestnicy rynku instrumentów pochodnych TTF powinni obserwować stronę internetową ACER, na której powinna być publikowana dzienna cena referencyjna. Podobny dynamiczny limit ofertowy powinien mieć zastosowanie do instrumentów pochodnych związanych z innymi wirtualnymi punktami obrotu na warunkach określonych w akcie wykonawczym dotyczącym stosowania tego limitu do tych instrumentów pochodnych.

- (30) Uruchomienie mechanizmu korekty rynku może wywołać niepożądane i nieprzewidywalne skutki dla gospodarki, w tym zagrożenia dla bezpieczeństwa dostaw i stabilności finansowej. Aby zapewnić szybką reakcję w przypadku wystąpienia niezamierzonych zakłóceń na rynku, należy wprowadzić skuteczne, i oparte na obiektywnych kryteriach zabezpieczenia zapewniające możliwość zawieszenia mechanizmu w dowolnym momencie. W przypadku gdy zaistnieją – na co wskazują wyniki monitorowania prowadzonego przez ACER – konkretne przesłanki wskazujące, że wkrótce wystąpi zdarzenie uruchamiające mechanizm korekty rynku, Komisja powinna mieć możliwość zwrócenia się do ESMA, ACER oraz, w stosownych przypadkach, ENTSO gazu i Grupy Koordynacyjnej ds. Gazu o opinię na temat wpływu ewentualnego zdarzenia uruchamiającego mechanizm korekty rynku na bezpieczeństwo dostaw, przepływy wewnątrzunijne i stabilność finansową, tak aby Komisja mogła w razie potrzeby szybko zawiesić uruchomienie przez ACER mechanizmu korekty rynku.
- (31) Oprócz codziennej weryfikacji, czy nadal występują przesłanki stosowania dynamicznego limitu cenowego, należy wprowadzić dodatkowe zabezpieczenia, aby uniknąć niezamierzonych zakłóceń na rynku.
- (32) Dynamiczny limit cenowy nie powinien mieć wpływu na transakcje pozagiełdowe, ponieważ objęcie tych transakcji wspomnianym limitem spowodowałoby poważne problemy związane z monitorowaniem i mogłoby prowadzić do problemów z bezpieczeństwem dostaw. Powinien jednak mieć zastosowanie mechanizm przeglądu służący ocenie tego, czy wyłączenie transakcji pozagiełdowych może doprowadzić do znacznych przesunięć transakcji na instrumentach pochodnych na rynki pozagiełdowe, co zagraża stabilności rynków finansowych lub rynku energetycznych.
- (33) Mechanizm korekty rynku powinien ulegać automatycznej dezaktywacji, jeżeli jego funkcjonowania nie uzasadnia już sytuacja na rynku gazu ziemnego. O ile nie wystąpią zakłócenia na rynku, mechanizm powinien być dezaktywowany dopiero po pewnym czasie, aby uniknąć jego częstego uruchamiania i równie częstej dezaktywacji]. Mechanizm korekty rynku powinien zatem zostać automatycznie dezaktywowany po dwudziestu dniach, jeżeli dynamiczny limit cenowy wynosi 180 EUR przez pewien okres. Tak jak w przypadku uruchomienia, dezaktywacja mechanizmu nie powinna wymagać żadnej oceny ze strony ACER lub Komisji, lecz powinna następować automatycznie po spełnieniu określonych warunków.

- (33a) W przypadku znacznego ograniczenia dostaw gazu i sytuacji, w której dostawy gazu są niewystarczające do zaspokojenia pozostałego zapotrzebowania na gaz, zgodnie z art. 12 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2017/1938 Komisja może ogłosić stan nadzwyczajny w regionie lub w Unii na wniosek jednego państwa członkowskiego, które ogłosiło stan nadzwyczajny, oraz powinna ogłosić stan nadzwyczajny w regionie lub w Unii, jeżeli co najmniej dwa państwa członkowskie ogłosiły stan nadzwyczajny. Aby zapobiec sytuacji, w której ciągle uruchamianie mechanizmu korekty rynku prowadzi do problemów z bezpieczeństwem dostaw, mechanizm ten powinien zostać automatycznie dezaktywowany w sytuacji, gdy Komisja ogłosiła stan nadzwyczajny w regionie lub w Unii.
- (34) Kwestią o kluczowym znaczeniu jest zapewnienie, aby mechanizm korekty rynku obejmował skuteczny instrument umożliwiający zawieszenie, na podstawie obiektywnych kryteriów, dynamicznego pułapu bezpieczeństwa natychmiast i w dowolnym momencie, jeżeli miałby on prowadzić do poważnych zakłóceń na rynku, wpływających na bezpieczeństwo dostaw i przepływy wewnątrzunijne.
- (35) Ponieważ ważna jest dogłębna ocena wszystkich zabezpieczeń, które należy uwzględnić przy ocenie ewentualnego zawieszenia mechanizmu korekty rynku, mechanizm korekty rynku powinien być zawieszany w drodze decyzji Komisji. Podejmując taką decyzję, co należy uczynić bez zbędnej zwłoki, Komisja powinna w szczególności ocenić, czy dalsze stosowanie dynamicznego limitu cenowego zagraża bezpieczeństwu dostaw w Unii, czy towarzyszą mu wystarczające wysiłki na rzecz zmniejszenia zapotrzebowania, czy stoi on na przeszkodzie wewnątrzunijnym przepływowi gazu na warunkach rynkowych, negatywnie wpływa na rynki energetycznych instrumentów pochodnych, stanowi wy tłumaczenie rynkowych cen gazu obowiązujących na poszczególnych zorganizowanych rynkach w całej Unii lub może mieć negatywny wpływ na istniejące umowy na dostawy gazu. W takich przypadkach Komisja powinna podjąć decyzję o zawieszeniu mechanizmu korekty rynku w drodze decyzji wykonawczej. Biorąc pod uwagę potrzebę szybkiego reagowania, Komisja nie powinna mieć obowiązku działania zgodnie z procedurą komitetową.

- (36) Mechanizm korekty rynku nie powinien zagrażać bezpieczeństwu dostaw gazu w Unii poprzez ograniczanie sygnałów cenowych, które są niezbędne, aby przyciągać niezbędne dostawy gazu, oraz dla wewnątrzunijnych przepływów gazu. Dostawcy gazu mogą bowiem potencjalnie wstrzymać dostawy po uruchomieniu mechanizmu korekty rynku, aby zmaksymalizować swoje zyski poprzez sprzedaż tuż po dezaktywacji pułapów. W przypadku gdy mechanizm stwarzałby takie ryzyko dla bezpieczeństwa dostaw gazu w Unii, ale gdy nie ogłoszono żadnego stanu nadzwyczajnego w regionie ani w Unii, Komisja powinna natychmiast zawiesić mechanizm. Elementy, które należy wziąć pod uwagę przy ocenie ryzyka dla bezpieczeństwa dostaw, powinny obejmować potencjalne znaczne odchylenie jednego ze składników ceny referencyjnej zgodnie z art. 2 ust. 2 w porównaniu z tendencją historyczną oraz znaczny spadek kwartalnego importu LNG do Unii w porównaniu z tym samym kwartałem poprzedniego roku.
- (36a) Ponieważ nieograniczone transgraniczne przepływy gazu między państwami członkowskimi są jednym z kluczowych elementów bezpieczeństwa dostaw w Unii, uruchomienie mechanizmu korekty rynku powinno również zostać zawieszone, jeżeli ogranicza ono w nieuzasadniony sposób transgraniczne przepływy gazu w obrębie rynku wewnętrznego, zagrażając bezpieczeństwu dostaw gazu w Unii.
- (37) Mechanizm korekty rynku nie powinien ostatecznie umniejszać roli, jaką sygnały cenowe odgrywają na wewnętrznym rynku gazu w Unii, ani stać na przeszkodzie wewnątrzunijnym przepływom gazu na warunkach rynkowych, ponieważ istotne jest, by gaz ziemny nadal płynął tam, gdzie jest najbardziej potrzebny.

- (38) Mechanizmy korekty rynku nie powinny nadmiernie zagrażać dalszemu prawidłowemu funkcjonowaniu rynków energetycznych instrumentów pochodnych. Rynki te odgrywają kluczową rolę, umożliwiając uczestnikom rynku zabezpieczanie ich pozycji w celu zarządzania ryzykami, w szczególności w odniesieniu do zmienności cen. Ponadto interwencje cenowe za pośrednictwem mechanizmu korekty rynku mogą spowodować znaczne straty finansowe dla uczestników rynków instrumentów pochodnych. Biorąc pod uwagę wielkość rynku gazu w Unii, takie straty mogą nie tylko mieć wpływ na wyspecjalizowane rynki instrumentów pochodnych, ale mogą spowodować znaczący efekt domina na innych rynkach finansowych. Interwencje cenowe mogłyby również prowadzić do niekorzystnego wzrostu wezwań do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego ze względu na niepewność. Znaczny wzrost wezwań do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego mógłby spowodować znaczne straty finansowe i straty płynności dla uczestników rynku, czego skutkiem byłoby niewykonanie zobowiązania przez członka rozliczającego lub klienta końcowego. Odpowiedni uczestnicy rynku powinni działać w dobrej wierze i nie zmieniać nadmiernie procedur zarządzania ryzykiem w sposób skutkujący wzrostem wezwań do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego, w szczególności jeżeli nie jest to zgodne ze zwykłymi procedurami rynkowymi. W związku z tym Komisja powinna natychmiast zawiesić mechanizm korekty rynku, jeżeli zagraża on prawidłowemu funkcjonowaniu rynku instrumentów pochodnych, na przykład jeżeli powoduje istotny spadek liczby transakcji na instrumentach pochodnych TTF w Unii lub znaczne przesunięcia transakcji na instrumentach pochodnych TTF do pozaunijnych systemów obrotu. W tym względzie ważne jest, aby Komisja korzystała z wiedzy fachowej, którą dysponują odpowiednie organy Unii. Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych jest niezależnym organem, który przyczynia się do ochrony stabilności systemu finansowego UE, w szczególności poprzez promowanie stabilnych i prawidłowo funkcjonujących rynków finansowych, takich jak rynki instrumentów pochodnych. Komisja powinna zatem brać pod uwagę sprawozdania ESMA dotyczące tych aspektów. Ponadto Komisja powinna uwzględniać wszelkie opinie Europejskiego Banku Centralnego („EBC”) dotyczące stabilności systemu finansowego zgodnie z art. 127 ust. 4 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej („TFUE”) i art. 25.1 Protokołu IV do TFUE. Zważywszy na niestabilność rynków finansowych i potencjalnie duży wpływ interwencji rynkowych na tych rynkach, należy zapewnić Komisji możliwości szybkiego zawieszania mechanizmu korekty rynku. W związku z tym sprawozdanie ESMA powinno być przekazywane nie później niż w terminie 48 godzin lub, w pilnych przypadkach, w tym samym dniu po wystąpieniu przez Komisję z odnośnym wnioskiem.

- (39) Mechanizm korekty rynku powinien być zaprojektowany w taki sposób, aby zaradzał jedynie wyjątkowym wzrostom cen gazu spowodowanym niedoskonałością mechanizmu kształtowania się cen, i jako taki nie powinien mieć wpływu na ważność istniejących umów na dostawy gazu. W sytuacji gdy ACER lub Komisja stwierdzą jednak, że uruchomienie mechanizmu korekty rynku negatywnie wpływa na istniejące umowy na dostawy, Komisja powinna go zawiesić.
- (40) Konstrukcja mechanizmu i możliwości jego zawieszenia powinny uwzględniać fakt, że podmioty prowadzące handel gazem ziemnym mogą przenieść obrót gazem ziemnym do regionów poza Unią, zmniejszając tym samym skuteczność mechanizmu korekty rynku. Sytuacja taka miałaby na przykład miejsce wówczas, gdyby podmioty te zaczęły handlować gazem w ramach obrotu pozagiełdowego, który jest mniej przejrzysty, w mniejszym stopniu podlega kontroli regulacyjnej i wiąże się z większym ryzykiem niewywiązania się ze zobowiązań przez strony takich transakcji. Miałoby to również miejsce w przypadku, gdyby podmioty prowadzące handel gazem, które miałyby ograniczoną możliwość uzyskania zabezpieczenia ze względu na mechanizm korekty rynku, poszukiwały zabezpieczeń w innych jurysdykcjach, w wyniku czego kontrahent rozliczeniowy musiałby zbilansować saldo środków pieniężnych zabezpieczających pozycje w instrumentach pochodnych, aby odzwierciedlić ograniczoną cenę rozliczeniową, doprowadzając do uruchomienia wezwań do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego.
- (41) ACER, ESMA, europejska sieć operatorów systemów przesyłowych gazu („ENTSO gazu”) oraz Grupa Koordynacyjna ds. Gazu ustanowiona na mocy rozporządzenia (UE) 2017/1938 powinni wspierać Komisję w monitorowaniu mechanizmu korekty rynku.

- (41a) Wykonując swoje zadania na podstawie niniejszego rozporządzenia, Komisja powinna mieć również możliwość konsultowania się z EBC i zwracania się do niego o opinie, stosownie do roli EBC na mocy art. 127 ust. 5 TFUE, polegającej na przyczynianiu się do należytego wykonywania polityk związanych z nadzorem ostrożnościowym nad instytucjami kredytowymi oraz ze stabilnością systemu finansowego, oraz na mocy art. 25.1 Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego, polegającej na wydawaniu opinii i udzielaniu konsultacji, między innymi, Komisji w sprawie zakresu i stosowania ustawodawstwa Unii odnoszącego się do nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i do stabilności systemu finansowego. Proces konsultacji z EBC powinien być zorganizowany w taki sposób, aby w razie potrzeby umożliwiał szybkie zawieszenie mechanizmu korekty rynku.
- (41b) Biorąc pod uwagę pilną potrzebę rozwiązania problemów, zwłaszcza w zakresie ustalania cen instrumentów pochodnych TTF w Unii, kluczowe znaczenie ma szybkie wdrożenie mechanizmu korekty rynku. ESMA i ACER powinny przeprowadzić ocenę wpływu mechanizmu korekty rynku („ocena skutków”), aby przeanalizować, czy szybkie wdrożenie może prowadzić do niezamierzonych negatywnych skutków dla rynków finansowych lub energetycznych lub dla bezpieczeństwa dostaw. Ocenę skutków należy przedłożyć Komisji już do dnia 1 marca 2023 r. Powinna ona w szczególności zawierać analizę elementów niezbędnych do przyjęcia aktu wykonawczego w sprawie warunków rozszerzenia mechanizmu korekty rynku na instrumenty pochodne związane z innymi wirtualnymi punktami obrotu oraz weryfikację tego, czy kluczowe elementy mechanizmu korekty rynku są nadal odpowiednie w świetle rozwoju sytuacji na rynku finansowym i energetycznym lub w zakresie bezpieczeństwa dostaw. Nie później niż do dnia 23 stycznia 2023 r. ESMA i ACER publikują wstępne sprawozdanie na temat danych dotyczących wprowadzenia mechanizmu korekty rynku. Biorąc pod uwagę wyniki oceny skutków, Komisja powinna, w stosownych przypadkach, zaproponować bez zbędnej zwłoki zmianę niniejszego rozporządzenia w celu dostosowania wyboru produktów objętych mechanizmem korekty rynku.

- (42) Komisja może również zaproponować inne zmiany do niniejszego rozporządzenia na podstawie oceny skutków lub w następstwie zdarzenia na rynku lub decyzji o zawieszeniu[...] lub w świetle rozwoju sytuacji na rynkach i w zakresie bezpieczeństwa dostaw.
- (42a) W celu utrzymania prawidłowego funkcjonowania rynków instrumentów pochodnych, w szczególności procesów zarządzania ryzykiem przez kontrahentów centralnych (CCP) oraz w celu zminimalizowania potrzeby wezwań do wniesienia dodatkowego depozytu zabezpieczającego, strony powinny mieć możliwość kompensowania lub ograniczania pozycji na rynku instrumentów pochodnych TTF w sposób uporządkowany, jeżeli sobie tego życzą. W związku z tym dynamiczny limit cenowy nie powinien mieć zastosowania do kontraktów zawartych przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia ani do transakcji, które umożliwiają uczestnikom rynku kompensowanie lub ograniczanie pozycji wynikających z kontraktów na instrumenty pochodne TTF zawartych przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia.
- (42b) Kontrahenci centralni (CCP) odgrywają kluczową rolę w zapewnianiu prawidłowego funkcjonowania rynków instrumentów pochodnych TTF poprzez ograniczanie ryzyka kontrahenta. Konieczne jest zatem, aby mechanizm korekty rynku nie utrudniał działalności CCP, w szczególności w zakresie zarządzania pozycjami, których dotyczy niewykonanie zobowiązania. W tym celu dynamiczny limit cenowy nie powinien mieć zastosowania do transakcji realizowanych w ramach procedury dotyczącej zarządzania skutkami niewykonania zobowiązania stosowanej przez CCP.

- (43) Mechanizm korekty rynku jest konieczny i proporcjonalny do osiągnięcia celu, jakim jest korekta nadmiernie wysokich cen gazu na TTF oraz instrumentów pochodnych związanych z innymi wirtualnymi punktami obrotu. Pośrednie skutki skoków cen, takie jak wzrost cen energii i inflacja, dotyczą wszystkich państw członkowskich. Niedoskonałości mechanizmu kształtowania się cen wywierają natomiast różne skutki w różnych państwach członkowskich – wzrosty cen są bardziej uwypuklone w niektórych państwach członkowskich (np. w państwach członkowskich Europy Środkowej) niż w innych (np. w państwach członkowskich położonych na peryferiach lub które dysponują innymi możliwościami dostaw). Aby uniknąć fragmentarycznych działań, które mogłyby podzielić zintegrowany unijny rynek gazu, konieczne jest wspólne działanie w duchu solidarności. Ma to również kluczowe znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa dostaw w Unii. Ponadto wspólne mechanizmy zabezpieczające, które mogą być bardziej potrzebne w państwach członkowskich, które nie dysponują innymi możliwościami dostaw, niż w państwach członkowskich, które nie mają więcej takich możliwości, zapewniają skoordynowane podejście stanowiące wyraz solidarności energetycznej. Mechanizm korekty rynku stanowi bowiem kompromis przyjęty w duchu solidarności, w ramach którego wszystkie państwa członkowskie – choć występują między nimi duże różnice pod względem ryzyk i korzyści finansowych – zgadzają się brać udział w korekcie rynku i akceptować te same ograniczenia w funkcjonowaniu mechanizmu kształtowania się cen, mimo że skala dysfunkcji tego mechanizmu i skutki finansowe cen instrumentów pochodnych dla gospodarki są różne w różnych państwach członkowskich. Mechanizm korekty rynku umocniłby zatem solidarność Unii w unikaniu nadmiernych cen, które są niestabilne nawet w krótkich okresach w wielu państwach członkowskich. Proponowany środek pomoże zapewnić dostawcom gazu ze wszystkich państw członkowskich możliwość zakupu gazu po rozsądnych cenach w duchu solidarności.
- (44) Mając na względzie niestabilną i nieprzewidywalną sytuację na rynku gazu ziemnego na progu sezonu zimowego, należy zapewnić, aby mechanizm korekty rynku mógł być stosowany możliwie jak najszybciej, jeżeli spełnione są warunki uzasadniające jego uruchomienie. Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lutego 2023 r. Dynamiczny limit cenowy powinien mieć zastosowanie od dnia 15 lutego 2023 r. Obowiązek przedstawienia wstępnego sprawozdania na temat danych przez ESMA i ACER powinien mieć zastosowanie z mocą wsteczną od dnia 1 stycznia w celu terminowego uzyskania wymaganych informacji.

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

ROZDZIAŁ I – PRZEDMIOT, ZAKRES STOSOWANIA I DEFINICJE

Artykuł 1

Przedmiot i zakres stosowania

Niniejsze rozporządzenie ustanawia tymczasowy mechanizm korekty rynku w odniesieniu do zleceń składanych na potrzeby obrotu instrumentami pochodnymi TTF, oraz instrumentami pochodnymi związanymi z innymi wirtualnymi punktami obrotu zgodnie z art. 5c, w celu ograniczenia epizodów występowania nadmiernie wysokich [...]cen gazu w Unii Europejskiej[...], które nie odzwierciedlają cen na rynku światowym.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- 0a) „instrument pochodny TTF” oznacza towarowy instrument pochodny zdefiniowany w art. 2 ust. 1 pkt 30 rozporządzenia (UE) nr 600/2014, będący przedmiotem obrotu na rynku regulowanym, którego instrumentem bazowym jest transakcja w wirtualnym punkcie obrotu Title Transfer Facility (TTF), prowadzonym przez Gasunie Transport Services B.V.;
- 0b) „instrumenty pochodne związane z innymi wirtualnymi punktami obrotu” oznaczają towarowe instrumenty pochodne zdefiniowane w art. 2 ust. 1 pkt 30 rozporządzenia (UE) nr 600/2014, będące przedmiotem obrotu na rynku regulowanym, których instrumentem bazowym jest transakcja w wirtualnym punkcie obrotu gazem w Unii;
- 0c) „wirtualny punkt obrotu” oznacza niematerialny punkt sprzedaży w ramach systemu wejścia-wyjścia, gdzie wymiana gazów między sprzedającym a kupującym następuje bez potrzeby rezerwacji zdolności przesyłowej lub dystrybucyjnej;

- 1) „instrument pochodny TTF o najbliższym miesięcznym terminie wygaśnięcia (ang. front month)” oznacza instrument pochodny TTF, który wygasa najwcześniej spośród instrumentów pochodnych o jednomiesięcznym terminie wykonania będących przedmiotem obrotu na danym rynku regulowanym;
- 1a) „instrument pochodny TTF o najbliższym rocznym terminie wygaśnięcia (ang. front year)” oznacza instrument pochodny TTF, który wygasa najwcześniej spośród instrumentów pochodnych o dwunastomiesięcznym terminie wykonania będących przedmiotem obrotu na danym rynku regulowanym;
- 2) „cena referencyjna” oznacza, w zakresie, w jakim jest ona dostępna, dzienną średnią cenę wynikającą z:
- oszacowania ceny LNG w Northwest Europe Marker[...], zdefiniowanej jako dzienna średnia „Daily Spot Mediterranean Marker (MED)”, zarządzanej przez Platts Benchmark B.V., Niderlandy, i „Northwest Europe des – half-month 2”, zarządzanej przez Argus Benchmark Administration B.V., Niderlandy, z przeliczeniem oszacowań ceny LNG w dolarach amerykańskich (USD) za milion brytyjskich jednostek cieplnych (mmBtu) na EUR za MWh, na podstawie kursu wymiany euro Europejskiego Banku Centralnego i przelicznika 1 mmBtu na 0,293071 kilowatogodziny;
 - oszacowania ceny LNG w Mediterranean Marker, zdefiniowanej jako dzienna średnia „Daily Spot Mediterranean Marker (MED)”, zarządzanej przez Platts Benchmark B.V., Niderlandy, i dziennej średniej „Iberian peninsula des - half-month 2”, „Italy des - half-month 2” oraz „Greece des - half-month 2”, zarządzanych przez Argus Benchmark Administration B.V., Niderlandy, z przeliczeniem oszacowań ceny LNG w dolarach amerykańskich (USD) za milion brytyjskich jednostek cieplnych (mmBtu) na EUR za MWh, na podstawie kursu wymiany euro Europejskiego Banku Centralnego i przelicznika 1 mmBtu na 0,293071 kilowatogodziny;

– oszacowania ceny LNG w Northeast Asia Marker, zdefiniowanej jako dzienna średnia „LNG Japan/Korea DES 2 Half-Month”, zarządzana przez Platts Benchmark B.V., Niderlandy, oraz w „Northeast Asia des (ANEA) - half-month 2”, zarządzanej przez Argus Benchmark Administration B.V., Niderlandy, z przeliczeniem oszacowań ceny LNG w dolarach amerykańskich (USD) za milion brytyjskich jednostek cieplnych (mmBtu) na EUR za MWh, na podstawie kursu wymiany euro Europejskiego Banku Centralnego i przelicznika 1 mmBtu na 0,293071 kilowatogodziny;

– ceny rozliczeniowej instrumentu pochodnego NBP o najbliższym miesięcznym terminie wygaśnięcia, publikowanej przez ICE Futures Europe, Zjednoczone Królestwo; z przeliczeniem z funta szterlinga za therm na EUR za MWh, na podstawie kursu wymiany euro Europejskiego Banku Centralnego i przelicznika 1 therm na 29,3071 kilowatogodziny;

ceny dziennego oszacowania ceny przeprowadzonego przez ACER zgodnie z art. 18 rozporządzenia Rady (UE) [XXXX/2022;[...]

- 3) „rynek regulowany” oznacza rynek regulowany zdefiniowany w art. 4 ust. 1 pkt 21 dyrektywy 2014/65/UE;
- 4) „operator rynku regulowanego” oznacza operatora rynku zdefiniowanego w art. 4 ust. 1 pkt 18 dyrektywy 2014/65/UE.

ROZDZIAŁ II – MECHANIZM KOREKTY RYNKU

Artykuł 3

Monitorowanie cen

- (0) ACER stale monitoruje zmiany ceny referencyjnej, ceny rozliczeniowej instrumentu pochodnego TTF o najbliższym miesięcznym terminie wygaśnięcia oraz ceny rozliczeniowej instrumentów pochodnych związanych z innymi wirtualnymi punktami obrotu o najbliższym miesięcznym terminie wygaśnięcia. W tym celu:
- Platts Benchmark B.V. powiadamia ACER każdego dnia nie później niż o godz. [21:00] czasu środkowoeuropejskiego o dziennych oszacowaniach cen LNG następujących wskaźników: „Daily Spot Mediterranean Marker (MED)”, „Daily Spot Northwest Europe Marker (NEW)” i „Japan Korea Marker (JKM)”, oraz
 - Argus Benchmark Administration B.V. powiadamia ACER każdego dnia nie później niż o godz. [21:00] czasu środkowoeuropejskiego o dziennych oszacowaniach cen LNG następujących wskaźników: „Northwest Europe des – half-month 2[...]”, „Iberian peninsula des - half-month 2”, „Italy des - half-month 2”, „Greece des - half-month 2” oraz „Northeast Asia des (ANEA) - half-month 2”[...].
- (1) Na podstawie informacji otrzymanych zgodnie z ust. 1 ACER każdego dnia oblicza dzienną cenę referencyjną i publikuje ją na swojej stronie internetowej nie później niż o godz. 23:59 czasu środkowoeuropejskiego.

Artykuł 3a

Zdarzenie uruchamiające mechanizm korekty rynku

1. Mechanizm korekty rynku w odniesieniu do ceny rozliczeniowej instrumentu pochodnego TTF o najbliższym rocznym terminie wygaśnięcia ma zastosowanie od dnia 15 lutego 2023 r. Mechanizm korekty rynku jest uruchamiany przez zdarzenie uruchamiające mechanizm korekty rynku, które ma miejsce, gdy cena rozliczeniowa instrumentu pochodnego TTF o najbliższym miesięcznym terminie wygaśnięcia, opublikowana przez ICE Endex B.V., Niderlandy:
 - a) przekracza 180 EUR/MWh przez trzy dni robocze oraz
 - b) jest o 35 EUR wyższa od ceny referencyjnej w okresie, o którym mowa w lit. a).
- 1a. Po przyjęciu aktu wykonawczego zgodnie z art. 5c ust. 1 zdarzenie uruchamiające mechanizm korekty rynku powiązane z instrumentami pochodnymi związanymi z innymi wirtualnymi punktami obrotu ma również miejsce na warunkach określonych w tym akcie wykonawczym zgodnie z kryteriami określonymi w art. 5c ust. 2.
- 1b. W przypadku stwierdzenia wystąpienia zdarzenia uruchamiającego mechanizm korekty rynku ACER publikuje w sposób jasny i widoczny na swojej stronie internetowej nie później niż o godz. 23:59 czasu środkowoeuropejskiego zawiadomienie o wystąpieniu zdarzenia uruchamiającego mechanizm korekty rynku („zawiadomienie o korekcie rynku”) oraz informuje Komisję, ESMA, Europejski Bank Centralny (EBC) i Radę o zdarzeniu uruchamiającym mechanizm korekty rynku.
- 1c. Operatorzy rynków regulowanych na rynku instrumentów pochodnych TTF oraz uczestnicy rynku instrumentów pochodnych TTF codziennie monitorują stronę internetową ACER.

- 1ca. Od dnia następującego po dniu publikacji zawiadomienia o korekcie rynku operatorzy rynków regulowanych nie akceptują zleceń na instrumenty pochodne TTF, a uczestnicy rynku instrumentów pochodnych TTF nie składają zleceń na instrumenty pochodne TTF, których termin wygaśnięcia przypada w okresie od daty wygaśnięcia instrumentu pochodnego TTF o najbliższym miesięcznym terminie wygaśnięcia do daty wygaśnięcia instrumentu pochodnego TTF o najbliższym rocznym terminie wygaśnięcia, przy cenach o 35 EUR/MWh powyżej ceny referencyjnej opublikowanej przez ACER poprzedniego dnia („dynamiczny limit cenowy”). Jeżeli cena referencyjna wynosi poniżej 145 EUR, dynamiczny limit cenowy pozostaje równy sumie 145 EUR i 35 EUR.
- 1d. Po przyjęciu aktu wykonawczego zgodnie z art. 5c ust. 1 dynamiczny limit cenowy stosuje się do instrumentów pochodnych związanych z innymi wirtualnymi punktami obrotu na warunkach określonych w tym akcie wykonawczym zgodnie z kryteriami określonymi w art. 5c ust. 2.
- 1e. Po uruchomieniu przez ACER dynamiczny limit cenowy ma zastosowanie przez co najmniej 20 dni roboczych, chyba że zostanie zawieszony przez Komisję zgodnie z art. 5 lub dezaktywowany zgodnie z art. 4 ust. 0.

- 3) Aby Komisja mogła w razie potrzeby szybko zawiesić uruchomienie przez ACER mechanizmu korekty rynku, w przypadku gdy na podstawie wyników monitorowania ACER zgodnie z art. 3 ust. 0 istnieją konkretne przesłanki wskazujące na to, że wkrótce wystąpi zdarzenie uruchamiające mechanizm korekty rynku zgodnie z art. 3a ust. 1 lit. b), Komisja niezwłocznie zwraca się do Europejskiego Banku Centralnego („EBC”), Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych („ESMA”) oraz, w stosownych przypadkach, do europejskiej sieci operatorów systemów przesyłowych gazu („ENTSO gazu”) i Grupy Koordynacyjnej ds. Gazu ustanowionej na mocy rozporządzenia (UE) 2017/1938 o przedstawienie oceny wpływu ewentualnego zdarzenia uruchamiającego mechanizm korekty rynku na bezpieczeństwo dostaw, przepływy wewnątrzunijne i stabilność finansową. W ocenie tej uwzględnia się zmiany cen na innych właściwych zorganizowanych rynkach, zwłaszcza w Azji lub Stanach Zjednoczonych, czego odzwierciedleniem są wskaźniki „Joint Japan Korea Marker” lub „Henry Hub Gas Price Assessment” oba zarządzane przez Platts Benchmark B.V. i publikowane przez S&P Global Inc., Nowy Jork.
7. Po dokonaniu oceny wpływu limitu cenowego na zużycie gazu i energii elektrycznej oraz postępów w realizacji celów w zakresie zmniejszenia zapotrzebowania przewidzianych w art. 3 i 5 rozporządzenia Rady (UE) 2022/1369 oraz w art. 3 i 4 rozporządzenia Rady (UE) 2022/1854 Komisja może również zaproponować zmianę do rozporządzenia Rady (UE) 2022/1369 w celu dostosowania się do nowej sytuacji.
8. W przypadku wystąpienia zdarzenia uruchamiającego mechanizm korekty rynku Komisja bez zbędnej zwłoki zwraca się do EBC o sporządzenie opinii na temat zagrożeń, jakie niezamierzone zakłócenia stwarzają dla stabilności i prawidłowego funkcjonowania rynków energetycznych instrumentów pochodnych.

Artykuł 4

Dezaktywacja mechanizmu korekty rynku

0. Dynamiczny limit cenowy, o którym mowa w art. 3a ust. 1ca i art. 3a ust. 1d, zostaje dezaktywowany po 20 dniach roboczych od wystąpienia zdarzenia uruchamiającego mechanizm korekty rynku zgodnie z art. 3a ust. 1e lub później, jeżeli cena referencyjna wynosi poniżej 145 EUR/MWh przez trzy kolejne dni robocze.
1. W przypadku ogłoszenia przez Komisję stanu nadzwyczajnego w regionie lub w Unii, zwłaszcza w przypadku znaczącego pogorszenia się sytuacji w zakresie dostaw gazu prowadzącego do sytuacji, w której dostawy gazu są niewystarczające do zaspokojenia pozostałego zapotrzebowania na gaz („racjonowanie”), zgodnie z art. 12 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2017/1938, dynamiczny limit cenowy, o którym mowa w art. 3a ust. 1ca i art. 3a ust. 1d, zostaje dezaktywowany.
2. ACER niezwłocznie publikuje zawiadomienie na swojej stronie internetowej oraz powiadamia Komisję, ESMA, EBC i Radę o tym, że wystąpiło zdarzenie dezaktywujące, o którym mowa w ust. 0 („zawiadomienie o dezaktywacji”).

Artykuł 5

Zawieszenie mechanizmu korekty rynku

- (0)** W przypadku uruchomienia mechanizmu korekty rynku ESMA, ACER, Grupa Koordynacyjna ds. Gazu i ENTSO gazu stale monitorują skutki dynamicznego limitu cenowego dla rynków finansowych i energetycznych oraz dla bezpieczeństwa dostaw.
2. Na podstawie monitorowania, o którym mowa w ust. 0, Komisja w drodze decyzji wykonawczej zawiesza mechanizm korekty rynku w dowolnym momencie, jeżeli wystąpią niezamierzone zakłócenia na rynku lub oczywiste ryzyko wystąpienia takich zakłóceń, negatywnie wpływając na bezpieczeństwo dostaw, przepływy wewnątrzunijne lub stabilność finansową („decyzja o zawieszeniu”). W ramach oceny Komisja w szczególności bierze pod uwagę, czy uruchomiony mechanizm korekty rynku:
- (a) zagraża bezpieczeństwu dostaw gazu w Unii[...]. Elementy, które należy wziąć pod uwagę przy ocenie ryzyka dla bezpieczeństwa dostaw, obejmują potencjalne znaczne odchylenie jednego ze składników ceny referencyjnej zgodnie z art. 2 ust. 2 w porównaniu z tendencją historyczną oraz znaczny spadek kwartalnego importu LNG do Unii w porównaniu z tym samym kwartałem poprzedniego roku;

- (b) ma miejsce w okresie, w którym obowiązkowe cele w zakresie zmniejszenia zapotrzebowania zgodnie z art. 5 rozporządzenia (UE) 2022/1369 nie zostały osiągnięte na szczeblu Unii, negatywnie wpływa na postępy w realizacji celu w zakresie oszczędności gazu zgodnie z art. 3 rozporządzenia (UE) 2022/1369, z uwzględnieniem potrzeby zapewnienia, by sygnały cenowe zachęcały do zmniejszenia zapotrzebowania, lub prowadzi do ogólnego wzrostu zużycia gazu o 15% w ciągu jednego miesiąca lub o 10% w ciągu dwóch kolejnych miesięcy w porównaniu z odnośnym średnim zużyciem w tych samych miesiącach przez pięć kolejnych lat poprzedzających wejście w życie niniejszego rozporządzenia, jak wynika z danych dotyczących zużycia gazu i zmniejszenia zapotrzebowania otrzymanych od państw członkowskich zgodnie z art. 8 [...] rozporządzenia (UE) 2022/1369;
- c) uniemożliwia – jak wynika z danych z monitorowania prowadzonego przez ACER – wewnątrzunijne przepływy gazu na warunkach rynkowych;
- d) wpływa – jak wynika ze sprawozdania na temat wpływu uruchomienia mechanizmu korekty rynku sporządzonego przez ESMA oraz ewentualnej opinii EBC, o którą zwróciła się w tym celu Komisja – na stabilność i prawidłowe funkcjonowanie rynków energetycznych instrumentów pochodnych, w szczególności gdy prowadzi do istotnego wzrostu wezwań do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego, do istotnego spadku liczby transakcji na instrumentach pochodnych TTF w Unii w ciągu jednego miesiąca w porównaniu do tego samego miesiąca w poprzednim roku lub do znacznego przesunięcia transakcji na instrumentach pochodnych TTF poza Unię;
- e) znacząco odbiega od cen rynkowych gazu na poszczególnych zorganizowanych rynkach w całej Unii oraz na innych właściwych zorganizowanych rynkach, np. w Azji lub Stanach Zjednoczonych, czego odzwierciedleniem są wskaźniki „Joint Japan Korea Marker” lub „Henry Hub Gas Price Assessment”, oba zarządzane przez Platts Benchmarks B.V., Niderlandy;
- f) wpływa na ważność istniejących umów na dostawy gazu, w tym długoterminowych umów na dostawy gazu.

3. Decyzję o zawieszeniu podejmuje się bez zbędnej zwłoki i publikuje się w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*. Z dniem następującym po publikacji decyzji o zawieszeniu oraz na czas określony w tej decyzji dynamiczny limit cenowy, o którym mowa w art. 3a ust. 1ca i art. 3a ust. 1d, przestaje mieć zastosowanie.
4. ACER, ESMA, Grupa Koordynacyjna ds. Gazu i ENTSO gazu wspierają Komisję w wykonywaniu zadań na podstawie art. 3a, 4 i 5. Sprawozdanie ESMA na podstawie ust. 2 lit. d) jest wydawane nie później niż 48 godzin lub w pilnych przypadkach w tym samym dniu na wniosek Komisji.
- 4a. Wykonując swoje zadania zgodnie z art. 3a, 4 i 5, Komisja może konsultować się z EBC w celu uzyskania opinii dotyczącej wszelkich spraw związanych z jego zadaniem wynikającym z art. 127 ust 5 TFUE, polegającym na przyczynianiu się do należytego wykonywania polityk związanych z nadzorem ostrożnościowym nad instytucjami kredytowymi oraz ze stabilnością systemu finansowego.

Artykuł 5a

Tajemnica zawodowa

1. Wszelkie poufne informacje otrzymywane, wymieniane lub przekazywane zgodnie z niniejszym rozporządzeniem podlegają warunkom zachowania tajemnicy zawodowej ustanowionym w ust. 2.
2. Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej ma zastosowanie do wszystkich osób, które pracują lub pracowały dla ACER lub dla dowolnego organu lub przedsiębiorstwa rynkowego bądź osoby fizycznej lub prawnej, którym ten właściwy organ przekazał swoje uprawnienia, włącznie z zatrudnionymi przez właściwy organ audytorami i ekspertami.
3. Informacje objęte tajemnicą zawodową nie mogą zostać ujawnione jakiegokolwiek innej osobie ani organowi, z wyjątkiem przypadków określonych w prawie Unii lub w prawie krajowym.
4. Wszystkie informacje wymieniane między właściwymi organami na podstawie niniejszego rozporządzenia, które dotyczą warunków biznesowych lub operacyjnych oraz innych kwestii gospodarczych lub osobistych, uznaje się za informacje poufne oraz obejmuje obowiązkiem zachowania tajemnicy zawodowej, z wyjątkiem przypadków gdy w momencie ich przekazania właściwy organ stwierdzi, że informacje te mogą być ujawnione lub ich ujawnienie jest niezbędne do celów postępowania sądowego.

Artykuł 5b
Ocena skutków

(0) ESMA i ACER oceniają skutki mechanizmu korekty rynku dla rynków finansowych i energetycznych oraz dla bezpieczeństwa dostaw, szczególnie aby upewnić się, czy kluczowe elementy tego mechanizmu są nadal odpowiednie w świetle rozwoju sytuacji na rynkach finansowych i energetycznych, a także w świetle rozwoju sytuacji w zakresie bezpieczeństwa dostaw.

0a. W ramach oceny skutków ESMA i ACER przeprowadzają w szczególności analizę dotyczącą kryteriów zgodnie z art. 5c ust. 2. W ramach oceny sprawdza się w szczególności, czy ograniczenie mechanizmu do instrumentów pochodnych TTF doprowadziło do dokonywania przez uczestników rynku arbitrażu między korygowanymi a niekorygowanymi instrumentami pochodnymi, wywierając negatywny wpływ na rynki finansowe lub energetyczne i przynosząc szkodę konsumentom.

0aa. ESMA i ACER oceniają również, czy:

- wyłączenie z zakresu stosowania niniejszego rozporządzenia obrotu pozagiełdowego doprowadziło do znacznych przesunięć transakcji na instrumentach pochodnych TTF na rynki pozagiełdowe, co zagraża stabilności rynków finansowych lub energetycznych;
- i czy mechanizm korekty rynku doprowadził do istotnego spadku liczby transakcji na instrumentach pochodnych TTF w Unii lub do znacznego przesunięcia transakcji na instrumentach pochodnych TTF do pozaunijnych systemów obrotu.

ESMA i ACER oceniają ponadto, czy należy dokonać przeglądu następujących elementów:

- elementów uwzględnianych w cenie referencyjnej na podstawie art. 2 ust. 2;
- warunków, o których mowa w art. 3a ust. 1;
- dynamicznego limitu cenowego, o którym mowa w art. 3a ust. 1ca.

0a. Sprawozdania ESMA i ACER na podstawie ust. 1 są przedkładane Komisji do dnia 1 marca 2023 r. Nie później niż do dnia 23 stycznia 2023 r. ESMA i ACER publikują wstępne sprawozdanie na temat danych dotyczących wprowadzenia mechanizmu korekty rynku.

Rozszerzenie na instrumenty pochodne związane z innymi wirtualnymi punktami obrotu

1. Na podstawie oceny, o której mowa w art. 5b ust. 0, Komisja, w drodze aktu wykonawczego zgodnie z art. 5e ust. 2, określa – nie później niż do dnia 31 marca 2023 r. – szczegóły techniczne stosowania mechanizmu korekty rynku do instrumentów pochodnych związanych z innymi wirtualnymi punktami obrotu.
W przypadku gdy stosowanie mechanizmu korekty rynku do instrumentów pochodnych związanych z innymi wirtualnymi punktami obrotu doprowadzi do znaczących negatywnych skutków dla rynków finansowych lub rynków gazu zgodnie z kryteriami określonymi w ust. 2, Komisja w drodze wyjątku wyłącza niektóre instrumenty pochodne ze stosowania mechanizmu korekty rynku.
2. Komisja dokonuje wyboru szczegółów technicznych wykonania, a także tych instrumentów pochodnych związanych z innymi wirtualnymi punktami obrotu, które mogą wymagać wyłączenia z mechanizmu korekty rynku, w szczególności na podstawie następujących kryteriów:
 - a) dostępności informacji na temat cen instrumentów pochodnych związanych z innymi wirtualnymi punktami obrotu;
 - b) płynności instrumentów pochodnych związanych z innymi wirtualnymi punktami obrotu;
 - c) wpływu włączenia instrumentów pochodnych związanych z innymi wirtualnymi punktami obrotu na wewnętrzne przepływy gazu i bezpieczeństwo dostaw;
 - d) wpływu włączenia instrumentów pochodnych związanych z innymi wirtualnymi punktami obrotu na stabilność rynków finansowych, z uwzględnieniem wpływu na ewentualne dodatkowe depozyty zabezpieczające.

Artykuł 5d

Przegląd

Komisja może, w stosownych przypadkach, zaproponować zmianę niniejszego rozporządzenia w celu włączenia kontraktów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym do zakresu stosowania niniejszego rozporządzenia lub w celu dokonania przeglądu elementów uwzględnianych w cenie referencyjnej na podstawie art. 2 ust. 2, szczególnie pod względem przypisania tym elementom różnej wagi, oraz w celu przeglądu warunków uruchomienia mechanizmu korekty rynku określonych w art. 3a ust. 1 lit. a) i b) i dynamicznego limitu cenowego, o którym mowa w art. 3a ust. 1ca. Przed przedłożeniem takiego wniosku Komisja konsultuje się z EBC, ESMA, ACER, Grupą Koordynacyjną ds. Gazu, ENTSO gazu i, w stosownych przypadkach, z innymi odpowiednimi zainteresowanymi stronami.

Artykuł 5e

Procedura komitetowa

1. Komisję wspomaga komitet. Komisję wspomaga komitet w rozumieniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiającego przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

ROZDZIAŁ III – PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 6

Wejście w życie

1. Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lutego 2023 r. Niniejsze rozporządzenie stosuje się od tego samego dnia przez okres jednego roku.

Art. 3a stosuje się od dnia 15 lutego 2023 r. Art. 5b ust. 0a stosuje się z mocą wsteczną od dnia 1 stycznia 2023 r.

3. Niniejsze rozporządzenie nie ma zastosowania do:
 - a) kontraktów na instrumenty pochodne TTF zawartych przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia;
 - b) zakupu i sprzedaży instrumentów pochodnych TTF w celu kompensowania lub ograniczania pozycji wynikających z kontraktów na instrumenty pochodne TTF zawartych przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia;
 - c) zakupu i sprzedaży instrumentów pochodnych TTF w ramach procedury dotyczącej zarządzania skutkami niewykonania zobowiązania stosowanej przez kontrahenta centralnego, w tym transakcji pozagięldowych zarejestrowanych przez rynek regulowany do celów rozliczania.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane w państwach członkowskich zgodnie z Traktatami.

Sporządzono w Strasburgu dnia [...] r.

W imieniu Rady

Przewodniczący / Przewodnicząca